

Bruxelles, 15. prosinca 2025.
(OR. en)

15851/25

CONOP 79
COARM 199
CFSP/PESC 1708

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Na datum:	15. prosinca 2025.
Za:	Delegacije

Predmet:	Zaključci Vijeća za Revizijsku konferenciju u 2026. stranaka Ugovora o neširenju nuklearnog oružja (NPT)
----------	--

Za delegacije se u prilogu nalaze Zaključci Vijeća za 11. Revizijsku konferenciju stranaka Ugovora o neširenju nuklearnog oružja (NPT), kako ih je Vijeće za vanjske poslove odobrilo na 4145. sastanku održanom 15. prosinca 2025.

**ZAKLJUČCI VIJEĆA ZA REVIZIJSKU KONFERENCIJU U 2026. STRANAKA
UGOVORA O NEŠIRENJU NUKLEARNOG ORUŽJA (NPT)**

1. U okviru svoje čvrste predanosti učinkovitom multilateralizmu i međunarodnom poretku utemeljenom na pravilima Vijeće ponovno ističe svoju nepokolebljivu potporu zaštiti i jačanju strukture nuklearnog razoružanja, neširenja oružja i nadzora naoružanja. Europska unija (EU) nastavit će raditi na ostvarenju **uspješne Revizijske konferencije NPT-a 2026.**, kao što je to činila tijekom cijelog ciklusa.
2. Vijeće ponovno potvrđuje svoju **bezrezervnu potporu NPT-u** kao temelju globalnog režima neširenja nuklearnog oružja, kao nužnoj osnovi za ostvarivanje nuklearnog razoružanja u skladu s člankom VI. tog ugovora i kao važnom elementu u razvoju primjena nuklearne energije u miroljubive svrhe u skladu s njegovim člankom IV. NPT je ključan za održavanje međunarodnog mira i sigurnosti.
3. Vijeće prepoznaje **vrijednost NPT-a i njegova povijesna postignuća**. Već više od pet desetljeća on svim državama strankama pruža koristi u pogledu sigurnosti. NPT sadržava pravno obvezujuću odredbu o nuklearnom razoružanju i omogućio je znatno smanjenje zaliha nuklearnog oružja u odnosu na visoke razine tijekom hladnog rata, stvorio mogućnost određenim državama da se odreknu nuklearnog oružja i ograničio širenje nuklearnog oružja. Ugovor je temelj sustava nuklearnih zaštitnih mjera Međunarodne agencije za atomsku energiju (IAEA). Imao je središnju ulogu u razvoju, istraživanju, proizvodnji i upotrebi nuklearne energije u miroljubive svrhe i olakšao međunarodnu suradnju u tom području.

4. Ugovor je izložen **znatnim izazovima**, uključujući sve veće napetosti i ponovno korištenje nuklearne retorike, o čemu svjedoče djelovanja Rusije u njezinu neopravdanom i nezakonitom općem agresivnom ratu protiv Ukrajine, pri čemu je Moskvi važnije njezino ratno djelovanje od obveza i dužnosti u pogledu neširenja oružja i razoružanja. Složenosti situacije doprinose i aktualne regionalne krize u pogledu širenja oružja, brzo i netransparentno širenje nuklearnog arsenala Kine te neujednačena provedba obveza i dužnosti.
5. Vijeće prima na znanje **vrlo ozbiljne posljedice povezane s upotrebom nuklearnog oružja** i naglašava da sve države dijele odgovornost za sprečavanje takvih događaja. U tom pogledu podsjeća na Zajedničku izjavu čelnika pet država s nuklearnim oružjem o sprečavanju nuklearnog rata i izbjegavanju utrka u naoružanju, uključujući načelo da **„u nuklearnom ratu nema pobjednika”** i da se **„takav rat ne smije ni započinjati”**, na što se šire članstvo Ujedinjenih naroda (UN) obvezalo u okviru Pakta za budućnost.
6. Vijeće ponovno potvrđuje važnost **univerzalizacije NPT-a** i poziva sve države koje to još nisu učinile, u prvom redu Indiju, Izrael i Pakistan, da se pridruže Ugovoru kao države bez nuklearnog oružja te da do njihova pristupanja poštuju njegove uvjete.
7. Vijeće ponovno ističe svoju potporu **svim trima stupovima NPT-a koji se međusobno osnažuju** te sveobuhvatnoj, uravnoteženoj i potpunoj **provedbi akcijskog plana Revizijske konferencije NPT-a iz 2010.** Vijeće ističe hitnu potrebu za provedbom **svih obveza u okviru NPT-a i obveza preuzetih tijekom prethodnih revizijskih konferencija**, uključujući potrebu za konkretnim napretkom prema potpunoj provedbi članka VI., pri čemu je krajnji cilj potpuno uklanjanje nuklearnog oružja.

8. Vijeće prima na znanje napredak postignut u ovom ciklusu u pogledu utvrđivanja mjera za **jačanje postupka revizije NPT-a**. EU se konstruktivno angažirao¹ i aktivno će raditi na tome da se kao središnji rezultat Revizijske konferencije na njoj donese odluka u tom pogledu. U vezi s time cilj je *Odluke Vijeća (ZVSP) 2025/646 od 27. ožujka 2025. o potpori postizanju uspješnog ishoda Revizijske konferencije iz 2026. stranaka Ugovora o NPT-u* poboljšati uključivost u ciklusu.
9. Vijeće je predano **povećanju transparentnosti i odgovornosti**. EU podupire mogućnost da se u okviru ciklusa uspostavi postupak kojim bi se preispitalo provode li države stranke obveze i dužnosti iz NPT-a, osobito sve države s nuklearnim oružjem, u okviru sva tri stupa, posebno u pogledu obveza iz članka VI. Također se zalaže za daljnja kvalitativna poboljšanja izvješćivanja, potičući dodatni razvoj prethodnih prijedloga, uključujući standardizirane predloške, uzimajući u obzir model iz 2013. za države s nuklearnim oružjem i najbolje prakse koje su od tada razvijene, kao i činjenicu da bi razvoj standardiziranog predloška za nacionalna izvješća država bez nuklearnog oružja mogao potaknuti povećanje broja podnesaka.²

¹ [Jačanje postupka revizije za snažniji NPT – prijedlozi Europske unije za Radnu skupinu za jačanje postupka revizije NPT-a i uoči prvog Pripremnog odbora 11. revizijske konferencije NPT-a](#), radni dokument koji je EU podnio uoči radne skupine za daljnje jačanje postupka revizije (Beč, od 24. do 28. srpnja 2023.).

² Najnoviji doprinos EU-a u tom pogledu jest [Put prema većoj transparentnosti i odgovornosti u okviru postupka revizije NPT-a](#), radni dokument koji je EU podnio prije treće sjednice Pripremnog odbora Revizijske konferencije u 2026. stranaka Ugovora o neširenju nuklearnog oružja (New York, 28. travnja – 9. svibnja 2025.).

10. Vijeće potiče države članice NPT-a da rade na potpunom, ravnopravnom i smislenom sudjelovanju žena u nuklearnom razoružanju i neširenju nuklearnog oružja. Nadalje ističe **rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena i djevojčica** kao bitan međusektorski prioritet EU-a te važnost uključivanja rodne perspektive u rasprave u svim stupovima. Vijeće ponovno ističe svoju predanost Programu o ženama, miru i sigurnosti, među ostalim podupiranjem i promicanjem ravnopravnog sudjelovanja i vodstva žena i muškaraca u neširenju oružja, razoružanju i nadzoru naoružanja. Vijeće ponovno ističe svoju potporu **obrazovanju u području razoružanja i neširenja oružja**, kojem Konzorcij EU-a za neširenje oružja i razoružanje doprinosi svojim aktivnostima, te sudjelovanju mladih u nuklearnom razoružanju i neširenju oružja.

PRVI STUP – RAZORUŽANJE

11. Vijeće ponovno potvrđuje svoju nepokolebljivu predanost **ostvarivanju napretka u nuklearnom razoružanju**, u skladu s člankom VI. NPT-a, posebno sveukupnim smanjenjem globalnih zaliha nuklearnog oružja i uzimajući u obzir **posebnu odgovornost država s nuklearnim oružjem** koje posjeduju najveće nuklearne arsenale.

12. Podsjećajući na obveze svih država s nuklearnim oružjem koje proizlaze iz članka VI. NPT-a, Vijeće ponovno ističe svoju predanost **daljnjem smanjenju nuklearnih arsenala** i, naglašavajući posebnu odgovornost država s najvećim nuklearnim arsenalima, snažno potiče nastojanja da se dodatno smanje njihovi nuklearni arsenali, među ostalim strateško i nestrategičko, kao i raspoređeno i neraspoređeno nuklearno oružje. Vijeće pozdravlja opetovane ponude Sjedinjenih Američkih Država za dijalog u tom pogledu, potiče **Rusiju** na smislen angažman te poziva **Kinu** na aktivan i konstruktivan doprinos. Vijeće osuđuje navodnu rusku suspenziju **sporazuma Novi START**, potiče Rusiju da ga odmah ponovno počne poštovati i ispuni sve svoje obveze te poziva na hitan rad na **sporazumu koji će ga naslijediti**. Ako sporazum Novi START istekne prije sklapanja takvog sporazuma koji će ga naslijediti, EU potiče Sjedinjene Američke Države i Rusiju da nastave primjenjivati dogovorena ograničenja za svoje nuklearne arsenale.

13. Vijeće najoštrije osuđuje **djelovanja Rusije, njezinu nuklearnu retoriku i prijetnje upotrebom nuklearne sile** u njezinu agresivnom ratu protiv Ukrajine, koji su neodgovorni, provokativni, opasni i eskalirajući. Najnovijim ažuriranjem ruske nuklearne doktrine, koje je uglavnom usmjereno na prisilu i odvratanje od daljnje potpore Ukrajini, načela ruske politike odvratanja više ne uključuju „usklađenost s međunarodnim obvezama nadzora naoružanja”. Vijeće je duboko zabrinuto zbog najavljenog ruskog **raspoređivanja nuklearnog oružja na državno područje Bjelarus**a. Poziva obje zemlje da ponište tu odluku i podsjeća na obvezu Bjelarusu na temelju Memoranduma iz Budimpešte „da ukloni sve nuklearno oružje s [svojeg] državnog područja”. Vijeće se kategorički protivi razvoju i raspoređivanju nuklearnog oružja i svih drugih vrsta oružja za masovno uništenje u **svemiru**. Raspoređivanje takvog oružja predstavljalo bi ozbiljno i dalekosežno kršenje međunarodnog prava, među ostalim Ugovora o svemiru.
14. Vijeće je duboko zabrinuto zbog **brzog i netransparentnog širenja nuklearnog arsenala Kine**, što nije u skladu s njezinim obvezama u pogledu razoružanja u okviru NPT-a. Nedostatak transparentnosti u pogledu doktrine, politika i širenja arsenala Kine izaziva ozbiljne sumnje u vjerodostojnost njezine politike „**zabrane prve upotrebe**” i potiče nepovjerenje. Potičemo Kinu, treću najveću nuklearnu silu na svijetu i državu s nuklearnim oružjem u okviru NPT-a, da se uključi u smanjenje rizika i nadzor naoružanja, među ostalim povećanjem transparentnosti, uspostavom potrebnih komunikacijskih linija kako bi se spriječile pogrešne predodžbe i pojašnjavanjem svojih strateških ciljeva.
15. Vijeće snažno potiče države s nuklearnim oružjem da nastave s raspravama o **izgradnji povjerenja, transparentnosti, smanjenju rizika i provjeravanju**, čime se postavljaju temelji za pregovore o čvrstim budućim sporazumima i izvješćivanju u vezi s nadzorom naoružanja. Iako smanjenje rizika nije zamjena za nuklearno razoružanje, ono doprinosi sprečavanju nuklearnog rata, može imati važnu ulogu u izgradnji povjerenja i predvidljivosti te dopunjuje napore u području razoružanja i nadzora naoružanja. Stoga bi trebalo poduzeti konkretne mjere za smanjenje rizika, uključujući mjere za **smanjenje rizika od nuklearnog sukoba**.

16. Vijeće naglašava potrebu za promicanjem **univerzalnog poštovanja i stupanja na snagu Ugovora o sveobuhvatnoj zabrani nuklearnih pokusa (CTBT)** te potiče sve države koje to još nisu učinile, posebno one iz Priloga 2., da ga potpišu i ratificiraju bez preduvjeta ili odgode. Vijeće ponovno potvrđuje svoju predanost poštovanju i jačanju norme protiv nuklearnih pokusa. Poziva sve države da poštuju postojeći **moratorij na pokusne eksplozije nuklearnog oružja** ili bilo koju drugu nuklearnu eksploziju te da se suzdrže od bilo kakvog djelovanja suprotnog cilju i svrsi Ugovora. Svaka pokusna eksplozija nuklearnog oružja bilo koje države nanijela bi štetu i destabilizirala globalne napore u pogledu neširenja oružja te međunarodni mir i sigurnost. Poziva **Rusiju da poništi svoju besprimjernu odluku o opozivu ratifikacije CTBT-a** i da u međuvremenu poštuje predmet i svrhu CTBT-a.
17. Vijeće pohvaljuje rano uvođenje i rad **Međunarodnog sustava za praćenje (IMS)** i **Međunarodnog podatkovnog centra (IDC)** koji su u središtu snažnog režima provjere **Pripreme komisije Organizacije Ugovora o sveobuhvatnoj zabrani nuklearnih pokusa (CTBTO)**. To uvođenje prije stupanja na snagu CTBT-a pružilo je međunarodnoj zajednici pouzdane i neutralne znanstvene i tehničke informacije o pokusnim eksplozijama nuklearnog oružja provedenima od 1997. te je predstavljalo snažnu preventivnu mjeru protiv testiranja. Financijska potpora koju EU od 2006.³ pruža putem devet uzastopnih odluka Vijeća, a koju pružaju i države članice EU-a, pokazala se ključnom u tom pogledu.
18. Vijeće ponovno poziva na hitan početak i rani završetak pregovora o **ugovoru o zabrani proizvodnje fisibilnog materijala za upotrebu u nuklearnom oružju ili drugim nuklearnim eksplozivnim napravama (FMCT)**. Do stupanja na snagu takvog FMCT-a Vijeće poziva Kinu, jedinu državu s nuklearnim oružjem koja to nije učinila, i sve druge dotične države da proglase i poštuju hitni **moratorij na proizvodnju fisibilnog materijala** za nuklearno oružje ili druge nuklearne eksplozivne naprave.

³ Trenutačno se ta potpora pruža u okviru [Odluke Vijeća \(ZVSP\) 2023/2064 od 25. rujna 2023. o potpori Unije aktivnostima Pripreme komisije Organizacije Ugovora o sveobuhvatnoj zabrani nuklearnih pokusa \(CTBTO\) radi jačanja njezinih sposobnosti praćenja i provjeravanja.](#)

19. S obzirom na razvoj **novih tehnologija u nastajanju**, a posebno **umjetne inteligencije**, Vijeće naglašava važnost zadržavanja ljudske kontrole nad odlukama o upotrebi nuklearnog oružja. Pozdravlja nedavni napredak u tom pogledu, među ostalim preuzetu obvezu Francuske, Sjedinjenih Američkih Država i Ujedinjene Kraljevine da zadrže ljudsku kontrolu i uključenost za sva djelovanja ključna za informiranje i izvršavanje suverenih odluka o upotrebi nuklearnog oružja, kao i bilateralnu obvezu u tom pogledu između Sjedinjenih Američkih Država i Kine. Vijeće poziva Rusiju i druge države koje posjeduju nuklearno oružje da slijede taj primjer. Takve nove tehnologije mogu predstavljati i prilike za napredak u nadzoru naoružanja, na primjer u pogledu provjeravanja i praćenja, koje bi trebalo istražiti.
20. Iako provjeravanje nije samo po sebi cilj, daljnji razvoj sposobnosti **provjere nuklearnog razoružanja** (NDV) olakšao bi napredak u tom području. Vijeće naglašava vrijednost multilateralne suradnje u unapređenju NDV-a, ponovno izražava svoju potporu Međunarodnom partnerstvu za provjeru nuklearnog razoružanja i drugim sličnim formatima te zagovara konstruktivan angažman u uspostavi UN-ove skupine znanstvenih i tehničkih stručnjaka za NDV.
21. Vijeće prepoznaje legitiman interes država bez nuklearnog oružja za dobivanje nedvosmislenih **sigurnosnih jamstava** od država s nuklearnim oružjem da neće upotrijebiti nuklearno oružje niti prijetiti njegovom upotrebom. Takva sigurnosna jamstva važne su sastavnice obvezujućih i dogovorenih sigurnosnih aranžmana kojima se jača režim neširenja nuklearnog oružja, doprinosi izgradnji povjerenja i nuklearnom razoružanju te jača regionalna i globalna sigurnost. Vijeće ponovno snažno poziva Rusiju da prestane kršiti svoje obveze iz **Memoranduma iz Budimpešte**.

DRUGI STUP – NEŠIRENJE ORUŽJA

22. Vijeće naglašava hitnu potrebu za **odlučnim rješavanjem višestrukih postojećih izazova u pogledu širenja nuklearnog oružja** kako bi se očuvali i ojačali pozitivni rezultati NPT-a u tom pogledu. Vijeće ističe **sustav zaštitnih mjera Međunarodne agencije za atomsku energiju (IAEA)** kao temeljnu sastavnicu NPT-a te veliku važnost koju pridaje mandatu IAEA-e te njezinoj nepristranoj, neovisnoj i objektivnoj ulozi.
23. Vijeće podsjeća na ozbiljne posljedice koje neopravdani i nezakoniti opći agresivni rat Rusije ima na **zaštitne mjere u Ukrajini**, posebno na nezakonito zauzimanje i korištenje u vojne svrhe ukrajinske nuklearne elektrane Zaporizja (ZNPP). Poziva Rusiju da se smjesta i bezuvjetno povuče iz ZNPP-a i poštuje sve relevantne rezolucije Opće skupštine UN-a i IAEA-e. EU i njegove države članice nastavit će podupirati međunarodno pravo i potpuno poštovanje suvereniteta, neovisnosti i teritorijalne cjelovitosti Ukrajine unutar njezinih međunarodno priznatih granica. Vojne aktivnosti i dalje dovode u pitanje provedbu zaštitnih mjera IAEA-e na temelju ukrajinskog Sveobuhvatnog sporazuma o zaštitnim mjerama i Dodatnog protokola. Vijeće pozdravlja činjenicu da je IAEA nastavila provoditi zaštitne mjere i aktivnosti provjere na terenu u Ukrajini te naglašava da je važno da to i dalje može činiti, u skladu s člankom III. NPT-a i ukrajinskim Sveobuhvatnim sporazumom o zaštitnim mjerama i njegovim Dodatnim protokolom. Vijeće je zahvalno IAEA-i na njezinu cjelokupnom radu na doprinosu ublažavanju rizika za nuklearnu sigurnost i zaštitu te ponavlja svoj poziv da se IAEA-i odobri potpun, pravodoban i neograničen pristup njezinih stručnjaka svim zatraženim lokacijama, informacijama i osoblju u ukrajinskom ZNPP-u.

24. EU je oduvijek jasan u poruci da **Iranu** nikada ne smije biti dopušteno tražiti, nabavljati ili razvijati nuklearno oružje. Rezolucijama Vijeća sigurnosti UN-a koje su ponovno uspostavljene nakon dovršetka postupka ponovnog uvođenja sankcija stvaraju se obveze za sve države članice UN-a i donosi odluka da Iran suspendira nekoliko nuklearnih aktivnosti koje predstavljaju rizik od širenja nuklearnog oružja. EU je duboko zabrinut zbog toga što Iran ozbiljno ograničava svoju suradnju s IAEA-om te poziva Iran da hitno ispuni svoje pravno obvezujuće obveze u pogledu nuklearnih zaštitnih mjera u okviru NPT-a i da bez daljnje odgode nastavi potpunu suradnju s IAEA-om. EU i njegove države članice i dalje su predani diplomaciji i pregovorima kao jedinom načinu za postizanje trajnog rješenja iranskog nuklearnog pitanja. Vijeće poziva Visokog predstavnika da nastavi podupirati političke i diplomatske napore kako bi se pronašlo sporazumno rješenje u skladu s odredbama ponovno uspostavljenih rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a.
25. Vijeće ponovno poziva **Demokratsku Narodnu Republiku Koreju (DNRK)** da potpuno, provjerljivo i nepovratno odustane od svojih programa proizvodnje oružja za masovno uništenje (OMU) i balističkih projektila te postojećih nuklearnih programa, kako je zatraženo u Rezoluciji Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda 2397 (2017). Ustraje u tome da DNRK ponovno počne u potpunosti poštovati NPT kao država bez nuklearnog oružja i svoj Sveobuhvatni sporazum o zaštitnim mjerama, da stavi na snagu Dodatni protokol, da se suzdrži od testiranja nuklearnog oružja i balističkih projektila, da ponovno uspostavi svoje postojeće obveze u pogledu moratorija na sva lansiranja projektila i nuklearna testiranja te da potpiše i ratificira CTBT. DNRK nikada neće biti prihvaćen kao država s nuklearnim oružjem na temelju NPT-a niti će imati bilo kakav drugi poseban status u tom pogledu. Vijeće potiče DNRK da se uključi u smislene rasprave sa svim relevantnim stranama kako bi se izgradio temelj za održiv mir i sigurnost te da poduzme korake s ciljem postizanja potpune, provjerljive i nepovratne denuklearizacije Korejskog poluotoka.

26. Vijeće izražava duboku zabrinutost zbog **uznemirujuće promjene stajališta Rusije o denuklearizaciji DNRK-a, do koje je došlo 2024.** i kojom se podrivaju desetljećima dugi napori u pogledu neširenja oružja u zamjenu za potporu njezinu agresivnom ratu protiv Ukrajine. Sve sankcije UN-a utvrđene na temelju relevantnih rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a i dalje su u potpunosti na snazi. Vijeće pozdravlja osnivanje Multilateralnog tima za praćenje sankcija dok se ponovno ne uspostavi Povjerenstvo stručnjaka Odbora Vijeća sigurnosti UN-a osnovano na temelju Rezolucije 1718 (2006), na čiju je obnovu mandata Rusija uložila veto. Vijeće odlučno osuđuje kontinuiranu nezakonitu vojnu suradnju Rusije s DNRK-om, posebno raspoređivanje postrojbi DNRK-a i prijenos oružja DNRK-a Rusiji, uključujući balističke projekte, čime se očito krše rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a, te poziva obje zemlje da odmah prekinu te aktivnosti, a sve države da u potpunosti provedu relevantne rezolucije UN-a.
27. Vijeće podupire suradnju IAEA-e sa **Sirijom** i tekući proces razjašnjavanja neriješenih pitanja zaštitnih mjera, pozdravlja dosadašnje napore i poziva prijelazne sirijske vlasti da nastave s konstruktivnom suradnjom. Snažno potiče Siriju da sklopi i stavi na snagu Dodatni protokol kako bi ponovno izgradila povjerenje u miroljubivu prirodu svojih nuklearnih aktivnosti.
28. Vijeće prepoznaje važnost koju postojeća **područja bez nuklearnog oružja** imaju za međunarodni mir i sigurnost te ponovno ističe svoju predanost provedbi Rezolucije o Bliskom istoku usvojene na Revizijskoj konferenciji NPT-a 1995. Pozdravlja šest sjednica UN-ove Konferencije o uspostavi **područja bez nuklearnog oružja i drugog oružja za masovno uništenje na Bliskom istoku** i njihove ishode. Vijeće podsjeća da se područja bez nuklearnog oružja mogu uspostaviti samo na temelju slobodno postignutih dogovora među državama dotične regije. EU snažno potiče sve dionike da se hitno uključe u smisljena savjetovanja kako bi se uspostavio uključiv proces utemeljen na konsenzusu u cilju provedbe Rezolucije o Bliskom istoku iz 1995.

29. Zaštitne mjere IAEA-e temeljna su sastavnica NPT-a i pomažu u stvaranju okruženja pogodnog za nuklearnu suradnju u miroljubive svrhe. Trenutačni IAEA-in standard provjere na temelju članka III. NPT-a čine **sveobuhvatni sporazumi o zaštitnim mjerama**, zajedno s **Dodatnim protokolom**. Vijeće ponovno poziva na njihovu univerzalizaciju bez odgode. Hitno poziva dotične države, posebno one koje primjenjuju izvornu verziju ili su uključene u izgradnju nuklearnih elektrana ili istraživačkih reaktora, da odmah izmijene ili ponište svoje **protokole o malim količinama**.
30. Učinkovite **kontrole izvoza** ključne su za ispunjavanje obveza neširenja oružja na temelju članka III. NPT-a i svih relevantnih rezolucija Vijeća sigurnosti UN-a. Vijeće poziva sve države da se pridržavaju smjernica relevantnih multilateralnih režima kontrole izvoza, uključujući **Zangerov odbor** i **Skupinu nuklearnih dobavljača**. Ti režimi pružaju nepristrane smjernice kako bi se osiguralo rješavanje pitanja u vezi sa širenjem oružja. Njima se gradi povjerenje koje doprinosi olakšavanju zakonitih prijenosa nuklearne tehnologije i znanstvenih spoznaja u miroljubive svrhe, održavanju predvidljivog i transparentnog okvira i dobro definiranih jednakih uvjeta za međunarodnu nuklearnu trgovinu te poboljšanju ukupne trgovine i rasta, osobito u zemljama u razvoju.
31. Vijeće ponovno izražava ozbiljnu zabrinutost zbog **širenja sustava isporuke prikladnih za oružje za masovno uništenje** kao što su **balistički projektili** i s njima povezana tehnologija, podsjeća na svoju snažnu potporu **Režimu kontrole raketne tehnologije** te poziva sve države koje to još nisu učinile da se obvežu na **Haški pravilnik postupanja protiv širenja balističkih projektila**.

TREĆI STUP – UPOTREBA NUKLEARNE ENERGIJE U MIROLJUBIVE SVRHE

32. Vijeće ponovno potvrđuje svoju potporu neotuđivom **pravu država stranaka NPT-a na razvoj istraživanja, proizvodnje i uporabe nuklearne energije i tehnologije u miroljubive svrhe** bez diskriminacije i u skladu s člancima I. i II. Ugovora, kako je navedeno u njegovu članku IV., među ostalim u okviru programa tehničke suradnje IAEA-e, u skladu s njezinim Statutom.
33. Vijeće prepoznaje **potencijalni doprinos nuklearne znanosti i tehnologije u područjima kao što su zdravlje ljudi, poljoprivreda, sigurnost i zaštita hrane, upravljanje vodama, klimatske promjene, zaštita okoliša ili očuvanje kulturne i prirodne baštine**. Sva su ta područja izravno povezana s Programom održivog razvoja do 2030., a IAEA u tome ima važnu ulogu. Vijeće cijeni aktivnosti IAEA-e u tom pogledu, uključujući važne inicijative koje je pokrenuo njezin glavni direktor, kao što su Rays of Hope, ZODIAC, NUTEC Plastics i Atoms4Food. Ističe i uspješno održavanje u 2024. *Ministarske konferencije IAEA-e o nuklearnoj znanosti, tehnologiji i primjenama te programu tehničke suradnje* i prima na znanje ministarsku izjavu donesenu u okviru te konferencije kao dokaz sve većeg interesa za upotrebu nuklearne znanosti i tehnologije u miroljubive svrhe.
34. Vijeće naglašava da EU i njegove države članice i dalje podupiru aktivnosti za olakšavanje suradnje u području upotrebe nuklearnih tehnologija u miroljubive svrhe te pružaju tehničko stručno znanje i iskustvo. Države članice EU-a među najvećim su donatorima programa tehničke suradnje IAEA-e. Europska komisija pruža doprinos, kako IAEA-i tako i putem bilateralnih projekata, među ostalim nenovčanom potporom koju omogućuje njezin Zajednički istraživački centar.

35. Vijeće prepoznaje potrebu da se osigura energetska sigurnost te poštuje pravo država da odlučuju o svojoj kombinaciji izvora energije i odaberu najprikladnije tehnologije za zajedničko postizanje klimatskog cilja za 2030. i potencijalno ublažavanje posljedica **globalnog zagrijavanja**. Vijeće prepoznaje jedinstvenu vrijednost znanstvenih podataka koje je Privremeno tehničko tajništvo CTBTO-a prikupilo od 1996. i stavilo na raspolaganje za znanstvene studije i svrhe, koji doprinose razumijevanju i ublažavanju klimatskih promjena. Vijeće također naglašava ključan doprinos relevantnih postaja IMS-a Međunarodnom informacijskom centru za tsunami osnovanom u okviru UNESCO-a.
36. Vijeće ponovno ističe svoju predanost **najvišim standardima nuklearne sigurnosti, zaštite i zaštitnih mjera**, koji su ključni za odgovoran, siguran i zaštićen razvoj upotrebe nuklearne energije u miroljubive svrhe. Europska komisija putem Euratoma desetljećima jamči kontrolu nuklearnih materijala u Europi i djeluje kao pouzdan partner IAEA-e u području nuklearnih zaštitnih mjera. Ona je i dalje ključan stup potpore kojim se znatno doprinosi globalnim naporima u pogledu neširenja oružja. Vijeće naglašava središnju ulogu IAEA-e u tom pogledu i znatan doprinos EU-a, među ostalim putem Europskog instrumenta za suradnju u području nuklearne sigurnosti i *Odluke Vijeća (ZVSP) 2024/656 od 19. veljače 2024. o potpori Unije aktivnostima Međunarodne agencije za atomsku energiju u području nuklearne sigurnosti*.
37. Vijeće potiče sve države koje to još nisu učinile da se pridržavaju **međunarodnih konvencija o nuklearnoj sigurnosti i zaštiti**, uključujući Konvenciju o fizičkoj zaštiti nuklearnog materijala i njezine izmjene te Međunarodnu konvenciju o suzbijanju djela nuklearnog terorizma i druge instrumente, kao što je IAEA-in Kodeks ponašanja za sigurnost i zaštitu izvora radioaktivnosti. Vijeće naglašava potrebu za stalnim poboljšanjem nuklearne sigurnosti i zaštite za razvoj i uvođenje novih tehnologija tijekom cijelog gorivnog ciklusa, među ostalim u vezi s konceptima **malih modularnih reaktora**. S obzirom na to da se neke partnerske zemlje odlučuju za nuklearnu energiju, Vijeće ponovno ističe potrebu za daljnjim promicanjem i podupiranjem najviših standarda nuklearne sigurnosti, zaštite okoliša i transparentnosti na regionalnoj razini, u neposrednoj blizini granica EU-a i na globalnoj razini.

38. Vijeće je zabrinuto zbog mogućih posljedica **oružanih napada na nuklearna postrojenja** koja djeluju u miroljubive svrhe, podsjeća na važnost poštovanja sedam stupova IAEA-e za osiguravanje nuklearne sigurnosti i zaštite u oružanim sukobima te poziva države da se suzdrže od takvih djelovanja, u skladu s međunarodnim pravom. Vijeće ističe poteškoće u provedbi nuklearnih zaštitnih mjera i provjeri preusmjeravanja nuklearnog materijala u situacijama oružanih sukoba te posljedične rizike za širenje nuklearnog oružja. Primamo na znanje relevantne rezolucije Opće skupštine IAEA-e o oružanim napadima na nuklearna postrojenja koja djeluju u miroljubive svrhe, u skladu s međunarodnim pravom, među ostalim Poveljom UN-a, Ženevskim konvencijama i njihovim dodatnim protokolima.
39. Vijeće ponovno izražava ozbiljnu zabrinutost zbog **rizika za nuklearnu sigurnost i zaštitu uzrokovanih neopravdanim i nezakonitim općim agresivnim ratom Rusije protiv Ukrajine**. Podsjeća na važnost poštovanja sedam stupova IAEA-e za osiguravanje nuklearne sigurnosti i zaštite u oružanim sukobima te pet načela za osiguravanje nuklearne sigurnosti i zaštite u ukrajinskom ZNPP-u. Svako moguće buduće ponovno pokretanje reaktora u toj nuklearnoj elektrani može se razmotriti tek nakon što se ispune uvjeti sigurnosti i zaštite te nakon što se nuklearna elektrana vrati pod legitimnu kontrolu i nadzor ukrajinskog nadležnog regulatornog tijela. Svaki pokušaj povezivanja te elektrane s ruskom energetsom mrežom neprihvatljiv je i dodatno bi pogoršao već ozbiljne rizike za nuklearnu sigurnost. Vijeće potvrđuje svoju snažnu potporu misijama IAEA-e u svim ukrajinskim nuklearnim postrojenjima, kao i njezinu praćenju u trafostanicama. EU poziva Rusiju da se suzdrži od napada na takvu infrastrukturu, koji bi predstavljali ozbiljnu prijetnju nuklearnoj sigurnosti i zaštiti.
-